

SKOLFRÅNVARO – KÄNN IGEN DE FÖRSTA TECKNEN OCH INGRIP TIDIGT

Hej
vårdnads-
havare!

Skolfrånvaro är en utmaning för familjer och föräldrar. Det är viktigt att söka hjälp innan familjens egna resurser är uttömda. Denna lilla guide hjälper dig som vårdnadshavare att känna igen de första tecknen på frånvaro och vägleder dig i samarbetet med skolan och andra instanser som du kan få hjälp av.

Elevens närvaro i skolan stöds kontinuerligt och skolan ingriper systematiskt vid frånvaro. Den lagstadgade modellen för ingripande vid skolfrånvaro hjälper skolan och hemmet att ingripa tidigt. I den ingår **stöd för skolengagemang och förebyggande av frånvaro, tidigt ingripande och intensifierat stöd**. Samarbete mellan hem och skola är avgörande när det kommer till att stödja barnets skolgång, förebygga frånvaro och ingripa vid eventuell frånvaro.

Att stödja skolengagemang är grunden för att förebygga frånvaro. Ur skolans synvinkel innebär det att ta hänsyn till elevens känslomässiga upplevelser, stöd för inläring, sociala relationer och möjligheter för eleven att påverka sin egen vardag. Det bästa sättet för föräldrar att stödja sitt barn är att prata positivt om skolan, även om föräldrarna själva har dåliga erfarenheter eller minnen av att gå i skolan.

Tidigt ingripande vid frånvaro är att visa att man bryr sig. Det är bra att prata om frånvaro med låg tröskel. Syftet är att ta reda på hur barnet eller den unga mår och om han eller hon behöver stöd. Orsakerna till frånvaro är ofta komplexa och det är därför av största vikt att utreda dem för att säkerställa att barnet eller den unga får det stöd han eller hon behöver.

När frånvaromängden ökar behövs ofta ett **mer intensifierat stöd** i form av ett samarbete mellan flera aktörer.

Hela modellen för ingripande vid skolfrånvaro hittar du på www.koulukunnossa.fi/se

Det är en lagstadgad skyldighet att ingripa vid skolfrånvaro!

Utbildningsanordnaren ska förebygga frånvaro hos elever som deltar i den grundläggande utbildningen samt systematiskt följa och ingripa i frånvaron. (GrUL 26 §)

Barn som har sin vanliga vistelseort i Finland är läropliktiga. Det är vårdnadshavarens skyldighet att se till att den läropliktige fullgör läroplikten. (Läropliktslag 2 § och 9 §).

TIDIGA VARNINGSSIGNALER

Om du märker tidiga varningssignaler hos ditt barn eller din ungdom ska du omedelbart kontakta skolan.

Dessa kan till exempel vara:

- klagomål eller invändningar mot att gå till skolan
- svårigheter hemma på morgonen
- svag relation mellan lärare och elev, eleven upplever att läraren inte är intresserad
- akademiska utmaningar
- inlärningssvårigheter
- klagar på fysiska symtom och symtomen försvinner när eleven får stanna hemma
- ständig kontakt med föräldrarna eller ständig oro för föräldrarna under skoldagen
- ångest- och paniksymtom
- barnet berättar ofta om dåliga upplevelser i skolan, är rädd för människor eller mobbning, pratar om dåliga lärare osv.
- flera fall av olovlig frånvaro
- (ständig) försening
- frånvaro vissa dagar (t.ex. prov, föredrag, särskilt ämne)
- ökat antal besök hos skolhälsovårdaren
- fler psykosomatiska symtom (t.ex. huvudvärk, ont i magen)

**Frånvaro utgör
en riskfaktor för att senare
utbildning avbryts.**

FRÅNVARON ÖKAR OFTA GRADVIS

Ökande skolfrånvaro följer ett kontinuum; fritt enligt Kearney (2008).

Regelbunden
skolgång

Går till skolan
efter
övertalning och
försöker få lov
att stanna
hemma

Upprepade
svårigheter med
att gå till skolan

Ett ökande
antal
förseningar

Eleven är
periodvis
närvarande och
periodvis
frånvarande

Eleven är
frånvarande
upprepade
gångar

Eleven
kommer inte
alls till skolan

SKÄLEN TILL FRÅNVARO ÄR MÅNGA, varje frånvaro är en risk för barnets skolgång

Orsaker till frånvaro kan till exempel vara:

- rädslor, nervositet
- affektiva symtom (ångest, depression)
- neuropsykiatriska utmaningar
- andra mer meningsfulla aktiviteter (t.ex. spela, sova, träffa kompisar)
- mobbning
- svårigheter i sociala relationer
- ensamhet
- inlärningssvårigheter, för lite stöd för inläring
- problem hemma
- dåligt skolklimat
- problem med skolans personal
- överbelastning
- fysiska symtom
- förändringar i vardagen hemma eller i skolan
- olika krissituationer
- långvarig eller omfattande frånvaro till exempel på grund av sjukdom, semesterresa eller hobby
- ökande akademiska krav och förväntningar samt egna höga ambitioner

Det är viktigt att ta reda på de bakomliggande orsakerna till frånvaro, både i skolan och i hemmet, i stället för att anta eller "veta bättre" för barnets eller den ungas räkning. Frånvaro är alltid ett symptom på något.

Mer information?
koulukunnossa.fi/se/narvaromodellen/

VAD KAN VÅRDADSHAVAREN GÖRA?

- Prata om skola och studier i en positiv ton.
- Var glad och visa att du tycker att skolan är viktig.
- Var vänlig, men bestämd. Uppmuntra barnet att gå till skolan och vara närvarande.
- Tänk på att barnets ångest och rädsla kan öka av att barnet undviker saker som orsakar rädsla. Vårdnadshavaren kan med sitt eget agerande stärka barnets tro på sig själv och på sin förmåga att hantera svåra känslor.
- Godkänn inte frånvaro som lovlig om du inte är säker på orsaken till frånvaron.
- Skapa förtroende för att problemen går att lösa.
- Även om det kan kännas svårt på morgonen ska barnet komma till skolan, antingen försenat eller till en viss överenskommen lektion.
- När ditt barn är borta från skolan (t.ex. på grund av sjukdom) ska du stödja barnets återgång till skolan.
- Upprätthåll regelbundna dagliga rutiner. Hjälp ditt barn att få tillräckligt med sömn på nätterna, det kan till exempel innebära att begränsa telefonanvändningen.
- Även om ditt barn eller din ungdom inte går till skolan ska du hålla fast vid vardagsrytmen och dagliga rutiner: väckning på morgonen, regelbundna måltider, skoluppgifter och läxor ska göras under dagen.
- Stöd barnets skolgång, t.ex. läxor och prov.
- Lär dig identifiera belönande situationer som får barnet att stanna hemma och sträva efter att minimera dessa. Får barnet sova längre på morgonen eller spela spel? Får barnet föräldrarnas fulla uppmärksamhet?
- Var konsekvent och systematisk när du belönar barnet.
- Ta upp frågan med skolans personal så tidigt som möjligt.

Be om hjälp i tid! Ge inte upp!

